

René De Herdt hoofdredacteur

Tien jaar geleden, op een koude winteravond in februari 1983, schreef ik het voorwoord van het *Tijdschrift voor Geschiedenis van Techniek en Industriële Cultuur*. Aan het tot stand komen van het eerste nummer gingen geen zware beslissingen vooraf, maar wel een hele reeks aan experimenten om aan te voelen wat kon en haalbaar was.

Sinds de oprichting van de vereniging in de lente van 1980 bestond er een kontaktblad. Dit werd op klein formaat in octavo, op een gewone schrijfmachine gezet en daarna gepolycopieerd. De kwaliteit was niet erg hoog. Maar, het was belangrijk dat een medium bestond als band tussen de leden en de vereniging.

Inhoudelijk stond er in die eerste nummers van het VIAT-kontaktblad soms zeer interessante artikels. Juist dat is de stimulans geweest om nieuwe wegen te zoeken. Een kontaktblad was goed voor het publiceren van berichten van voorbijgaande aard, zoals kleine aankondigingen, het jaarprogramma, de manifesta-

ties tijdens de Gentse Feesten, voor gegevens in verband met uitleententoonstellingen en educatieve werking, of de in het MIAT-VIAT te verkrijgen publicaties.

Het bestuur van VIAT was echter van mening dat een wetenschappelijk of populair-wetenschappelijk artikel op niveau, een verzorgde uitgave vergde, voorzien van goede illustraties. Dit kon niet waargemaakt worden in een kontaktblad, maar wel in een volwaardig tijdschrift.

In 1982 was het een zoeken en aftasten naar de juiste formule.

Als een eerste stap werd het octavo-formaat van het VIAT-kontaktblad omgezet in een kwarto-formaat. Dit vergemakkelijkte de uitgave en het materieel werk bij het tot stand komen van dit kontaktblad aanzienlijk!

Rechtstreeks had deze maatregel eigenlijk niks te maken met het idee van een écht tijdschrift.

Onrechtstreeks wél. Want de bespaarde tijd kon op die manier naar de voorbereiding van het tijdschrift gaan.

Een écht tijdschrift vergt

echter een aanzienlijke financiële investering. Op dat ogenblik was het nog helemaal niet duidelijk of daarvoor de nodige middelen konden vrijgemaakt worden.

Op een bepaald ogenblik leefde zelfs het idee om alle kortere artikels, aankondigingen van het museum en de vereniging in een door het MIAT (en niet door de vzw VIAT) uitgegeven krant te publiceren, die dan gratis onder het publiek kon verspreid worden.

In februari 1983 kwam het zelfs tot een eerste nummer.

Vooraf administratief bracht dit opzet nogal wat moeilijkheden mee. Het eerste nummer van de MIAT-krant was dan ook het laatste!

Tijd om daarover te treuren was er echter niet, want ondertussen werd overgegaan tot de uitgave van het eerste nummer van een écht tijdschrift die naam waardig. Een ploeg van vrijwilligers en medewerkers spande zich in bij het tot stand komen van de uitgave. Naast grondige wetenschappelijke artikels, werd ook gedacht aan vaste rubrieken: vondstmeldingen een aanwinsten,

berichten en bibliografie.

De daaropvolgende jaren zou het tijdschrift geleidelijk evolueren tot wat het nu is. De nagetekende foto's, die uit besparingsoverwegingen, nog in de eerste nummers waren opgenomen, verdwenen geleidelijk. Midden in het tijdschrift werd een sterk uitvergrote foto opgenomen: de poster. De oorspronkelijk op een elektrische schrijfmachine getypte teksten werden wel dra gezet bij de drukker, nadien op tekstverwerker. Er werd afgestapt van een zwart-wit kaft en de meerkleurenkaft (soms *in vierkleurendruk*) werd ingevoerd. De gebruikte papierkwaliteit verbeterde aanzienlijk.

Vanaf 1992 veranderde ook nogal lange tijd de titel '*Tijdschrift voor Geschiedenis van Techniek en Industriële Cultuur*' in het elegantere **TIC** (*Tijdschrift voor Industriële Cultuur*), zonder dat daarom de inhoudelijke visie veranderde. Wat dat betreft bevat het voorwoord dat ik tien jaar geleden schreef nog altijd de aangehouden beleidslijnen voor het tijdschrift. Het diende toen een uitgave te worden '*die een zeer ruim publiek zou kun-*

nen informeren over de aspecten van de industriële cultuur en de geschiedenis van techniek.

Het heeft als onderwerp : alle aspecten van de vroegere technische en industriële cultuur, de geschiedenis, de studie ervan. Dit onderwerp wordt niet beperkt tot de zogenaamde industriële periode, maar reikt ook verder in de tijd. Geografisch is er, wat dit onderwerp betreft, geen enkele theoretische afbakening.

Het ligt voor de hand dat dit tijdschrift zich in hoofdzaak zal gaan richten tot het Nederlandstalig publiek.

Inhoudelijk zullen zowel meer wetenschappelijke als minder diepgaande artikels worden opgenomen. Daar er naar gestreefd wordt een breed publiek te bereiken zal er nochtans van het tijdschrift een sterk vulgariserende tendens uitgaan. Er wordt gezorgd voor een rijke illustratie. Een zeer groot belang wordt gehecht aan het verschaffen van substantiële informatie die na verloop van tijd zowel voor wetenschapslui, verzamelaars, geïnteresseerden in de geschiedenis van de techniek, evenals voor elke

belangstellende een blijvende waarde zal vormen'.

De belofte van blijvende waarde kon tien jaar geleden misschien in twijfel worden getrokken. Nu echter het resultaat van tien jaar redactiewerk in eenenveertig nummers kan gelezen en bekeken worden, blijkt welk een schat aan wetenschap en documentatie gebundeld werd.

Natuurlijk zal TIC ook in de toekomst verder blijven evolueren. Zoals reeds in dit nummer te zien worden speciale inspanningen gedaan op het gebied van lay-out. En laat ons hopen dat er genoeg financiële middelen kunnen vrijgemaakt worden om ook blijvend de weg van de kleurillustratie in te slaan.

De energie om dit tijdschrift verder te zetten put de redactie uit de zekerheid dat het TIC een lacune opvult en als industrieel-archeologisch museumtijdschrift een pioniersrol vervult. Ons tijdschrift groeide uit tot één van de beste op wereldniveau in zijn sector.

Hierbij worden we ondersteund door de talrijke lezers die vaak niet spaarzaam zijn met hun aanmoediging. We danken velen

van hen voor het jarenlange vertrouwen. Een bijzondere eerbetuiging en dank ook aan de auteurs die ons steeds gratis teksten en vaak ook illustratiemateriaal ter beschikking stelden.

In dit overzicht mogen we de sponsors en adverteerders niet vergeten, zonder wiens financiële steun het tijdschrift er niet zou zijn.

Dank ook aan de erevoorzitter van VIAT, hoogleraar emeritus Thomas Fransen en aan de huidige voorzitter Eddy Levis, die als uitgevers hun verantwoordelijkheid opnamen.

In het bijzonder dank aan architect-stedebouwkundige Guido Deseyn, die reeds jaren verantwoordelijk tekende voor de illustraties en aan VIAT-medewerkster Gerda Verheeke, die de lay-out van het tijdschrift zeer geleidelijk tot een hoog niveau wist op te drijven.

Tenslotte ook dank aan directie en personeel van drukkerij Geers uit Oostakker, waar dit tijdschrift reeds jarenlang van de persen rolt.